

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURRENCËS
KOMISIONI I KONKURRENCËS**

VENDIM

nr.409, datë 21.03.2016

“Për mbylljen e hetimit të thelluar në tregun e prokurimit publik me objekt “Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore” dhe dhënie rekomandimesh për Autoritetin Rrugor Shqiptar”.

Komisioni i Konkurrencës, i përbërë nga:

- Lindita MILO (LATI) Kryetare
- Servete GRUDA Zv/Kryetare
- Koço BROKA Anëtar
- Iva ZAJMI Anëtare
- Eduard YPI Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 21.03.2016, shqyrtoi çështjen me:

Objekt: Raportin e hetimit të thelluar në tregun e prokurimit publik me objekt “Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore”

Baza ligjore: Nenet 24, (shkronja d); 26 dhe 43, (pika 5) dhe neni 70, (pika 2) të Ligjit nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar (këtu e më poshtë Ligji), neni 12 i Rregullores “Për funksionimin e Autoritetit të Konkurrencës” dhe neni 5 i Rregullores “Për procedurat hetimore të Autoritetit të Konkurrencës”.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të raportit të hetimit të thelluar në tregun e prokurimit publik me objekt “Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore”, si dhe relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm:

VËRËN SE:

I. PROCEDURA E NDJEKUR

1. Autoriteti i Konkurrencës, nisur nga një artikull në media ku trajtohet një shqetësim mbi mungesën potenciale të konkurrencës në tregun e shërbimit të sinjalistikës rrugore, kërkoi informacion nga Autoriteti Rrugor Shqiptar (këtu e vijim-ARRSH), lidhur me procedurat e prokurimit të realizuara me objekt “Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës loti I dhe loti II. Nga

shqyrtimi i dokumentacionit rezultoi se firmat fituese në të dy lotet kanë qenë shumë pranë fondit limit si dhe ka një mundësi të pjesëmarrjes së operatorëve aktivë në tregun përkatës në procedurat e prokurimit në të dy lotët, ku ndërmarrjet mund të kenë përdorur skemën e rotacionit të ofertave duke ndarë tregun.

2. Ndodhur para një situatë e cila mund të përmbajë shenja për kufizime të mundshme të konkurrencës në tregun e prokurimit të objekt "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore – vazhdimi" Loti I dhe Loti II, Komisioni i Konkurrencës, në zbatim të nenit 42, pika 1 të Ligjit, me propozim të Sekretariatit, me anë të Vendimit nr. 376, datë 15.10.2015, vendosi të miratojë hapjen e hetimit paraprak në tregun e prokurimit publik me objekt "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore – vazhdimi" Loti I dhe Loti II", për të parë nëse ka ose jo, shenja të kufizimit të konkurrencës.
3. Në bazë të raportit të hetimit paraprak Komisioni i Konkurrencës konkludoi se vihen re shenja të kufizimit të konkurrencës për rrjedhojë u shpreh me Vendimin nr. 386, datë 14.12.2015, "Për hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e prokurimit publik me objekt "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore" vendosi hapjen e kësaj procedure për të parë nëse ka ose jo, shenja të kufizimit të konkurrencës.
4. Për mbledhjen e fakteve dhe të dhënave të nevojshme në lidhje me hetimin, bazuar në nenet 33 dhe 34 të Ligjit, Sekretariati ka grumbulluar të dhëna dhe informacione nga autoriteti kontraktor për procedurën e prokurimit nën hetim.
5. Në bazë të neneve 35 dhe 36 të Ligjit si dhe Autorizimit të Komisionit të Konkurrencës, u kryen inspektimet e nevojshme pranë ndërmarrjeve që operojnë në këtë treg.
6. Në ndërmarrjen "RS&M" Sh.p.k gjatë inspektimit u gjet shkresa nr. 378 prot, datë 14.09.2015 e Autoritetit të Konkurrencës, drejtuar Autoritetit Rrugor Shqiptar me objekt: Kërkesë për Informacion, lidhur me procedurat e prokurimit të realizuara në datat 07.09.2015 dhe 09.09.2015 me objekt: "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore - vazhdimi, Loti 1 dhe Loti 2".
7. Kontrolli i Lartë i Shtetit me shkresën nr. 787/18 prot. datë 24.02.2016, i rekomandon Autoritetit të Konkurrencës hetimin për rrezikun e ekzistencës së një marrëveshje të ndaluar në oferta në prokurimet publike zhvilluar nga Autoriteti Rrugor Shqiptar për vitet 2014-2015, bazuar në konstatimet e saja nga auditimi i ushtruar në ARRSH për objektet e sinjalistikës rrugore.
8. Për sa më sipër, Autoriteti i Konkurrencës me shkresën nr. 100/1 prot, datë 03.03.2016 "Kthim përgjigje" ka kërkuar nga Kontrolli i Lartë i Shtetit (KLSH), që në vijim të procedurës së hetimit të thelluar të këtij tregu (bazuar në rekomandimet e KLSH) të vënë në dispozicion faktet dhe provat që disponojnë, në lidhje me skemat e rotacionit në të qenit fitues, si dhe elementë të tjerë të kontrollit të tregut, ekzistencës së marrëveshjeve të fshehta midis operatorëve dhe monopolizimit të tregut në procedurat e prokurimit të realizuara nga autoriteti kontraktor "Autoriteti Rrugor Shqiptar".
9. Në përgjigje të kërkesës së Autoritetit të Konkurrencës, Kontrolli i Lartë i Shtetit, me shkresën nr. 100/2 prot, datë 21.03.2016, ka vënë në dispozicion pjesë nga Raporti

Përfundimtar i Auditimit të ushtruar në ARRSH, në lidhje me konstatimet e saj. Bazuar në këtë raport nuk rezultuan prova dhe fakte shtesë lidhur me mundësinë e një marrëveshje të ndaluar në oferta në prokurimet publike për objektet e sinjalistikës rrugore.

10. Në vazhdim të procedurës së hetimit thelluar në përgjigje të kërkesës për takim nr.51 prot., datë 02.02.2016, u zhvillua takimi me përfaqësues të ARRSH-së mbi disa sqarime lidhur me problematikat e dala gjatë procedurave të hetimit në tregun e prokurimit publik me objekt "Përmirësimi, rifreskimi, i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore". Gjatë takimit u mbajt proces-verbali i datës 09.02.2016 "Për marrje shpjegimesh për fakte dhe dokumente që lidhen me objektin dhe qëllimin e hetimit".
11. Bazuar në përgjigjet e dhëna nga përfaqësuesit e ARRSH-së, sipas pyetjeve të procesverbalit, rezultoi se për shkak të natyrës së këtij tregu i cili kërkon investime, kapacitete të konsiderueshme, makineri të kushtueshme etj., numri i operatorëve që operojnë në këtë treg është i vogël, si rrjedhojë janë të pakët operatorët që kanë kapacitetet e duhura për të marrë pjesë në këto procedura. Gjithashtu nuk ka pjesëmarrje të operatorëve ndërkombëtarë, preventivi i çmimeve bëhet sipas manualit teknik të çmimeve të punimeve të ndërtimit dhe të analizave teknike të tyre, i cili përfshin shumicën e zërave mbi 90%, dhe është miratuar me VKM nr. 629, datë 15.07.2015 "Për miratimin e manualit teknik të çmimeve të punimeve të ndërtimit dhe analiza teknike e tyre". Në këtë manual janë të përcaktuara çmimi, shpenzimet e përgjithshme max. 8% dhe fitimi max. 10%, për rrjedhojë sipas argumentimit të përfaqësuesve të ARRSH ofertat dalin afër fondit limit. Çmimet e zërave të punimeve të përcaktuara në manualin teknik janë orientuese dhe referuese për planifikimin e buxhetit vjetor (fondit limit).

II. NDËRMARRJET NËN HETIM

12. Ndërmarrjet nën hetim, të cilave u është njoftuar Vendimi i Komisionit të Konkurrencës nr. 386, datë 14.12. 2015 "Për hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e prokurimit publik me objekt "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore", si dhe janë të përcaktuara në këtë Vendim janë:
 - Ndërmarrja "R. S. & M" sh.p.k,
 - Ndërmarrja "I.D.K – KONSTRUKSION" sh.p.k,
 - Ndërmarrja "JUBICA" sh.p.k,
 - Ndërmarrja "RSM Company" është regjistruar si person juridik pranë QKR-së me datë 03.12.2010, si degë e shoqërisë së huaj.

III. ANALIZA E KONKURENCËS

III.1 Tregu përkatës i produktit:

13. Operatorët ekonomikë që të jenë pjesëmarrës në procedurat e prokurimit, duhet të përmbushin të gjitha ato kritere që vlerësohen të nevojshme nga autoriteti kontraktor dhe që kanë të bëjnë me kualifikimin profesional, aftësitë teknike, gjëndjen ekonomike e financiare, kapacitetet ligjore, si dhe standardet e kërkuara të cilësisë. Këto kritere e bëjnë specifike një procedurë prokurimi.
14. Vlerësimi i konkurrencës dhe analiza e sjelljes së ndërmarrjeve dhe efekteve të saj realizohet në një treg përkatës produkti. Tregu përkatës i produktit objekt hetimi është

tregu i prokurimit publik "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore"

III.2 Tregu përkatës gjeografik

15. Për vlerësimin e ndikimit që shkakton kufizimi apo shtrembërimi potencial i konkurrencës nga ofertimi, bazuar dhe në vendimin për hapjen e hetimit thelluar, tregu përkatës gjeografik do të konsiderohet tregu i prokurimit publik në të gjithë territorin e Shqipërisë.

III.3 Barrierat e hyrjes

16. Operatorët ekonomikë, që të jenë pjesëmarrës në procedurat e prokurimit, duhet të përmbushin të gjitha ato kritere që vlerësohen nga autoriteti kontraktor lidhur me kualifikimin profesional, aftësitë teknike, gjëndjen ekonomike e financiare, kapacitetet ligjore, specifikimet teknike si dhe standardet e kërkuara të cilësisë.

17. Bazuar në parimet e prokurimit publik afatet e përcaktuara në një procedure prokurimi duhet të vlerësohen dhe vendosen në përputhje me natyrën e objektit të prokurimit dhe vlerën e kontratës që do të prokurohet, me qëllim mundësimin e një pjesëmarrjeje sa më të gjerë dhe njëkohësisht rritjen e konkurrencës ndërmjet operatorëve ekonomikë.

18. Afatet e përcaktuara në pikën 5, Neni 43, të Ligjit 9643, date 20.11.2006 "Për prokurimin publik", i referohen të gjitha prokurimeve me procedure të hapur me një vlerë ndërmjet kufirit më të ulët dhe më të lartë monetar, përkatësisht 12,000,000 Lekë deri në 1,200,000,000 Lekë, duke treguar qartë se sa me e lartë të jete vlera e fondit limit aq më i gjatë duhet të jetë afati i zhvillimit të procedurës konkurruese.

19. Për sa më sipër, konstatojmë se Autoriteti Kontraktor në hartimin e kritereve për kualifikim në zbatim të Ligjit për prokurimin publik përdor "standard të dyfishtë". Kështu në përcaktimin e afatit kohor për dorëzimin e ofertës përdor afatin minimal të përcaktuar në nenin 43 (pika 5 dhe 8) të LPP, duke mos ju lënë mjaftueshëm kohë operatorëve ekonomikë në përgatitjen e ofertave.

20. Nga ana tjetër fondi limit shumë i lartë sjell vendosjen e kritereve ekonomike-financiare dhe teknike të larta duke i vendosur operatorët ekonomik në vështirësi për ti plotësuar, si rezultat vendosjen e tyre në kushte të pa favorshme konkurrence. Kjo mënyrë e vendosjes së kritereve ka çuar në mungesë të konkurrencës duke sjellë vazhdimin e procedurës vetëm me një ofertë të vlefshme (neni 73 i LPP), si dhe duke drejtuar ndërmarrjet të paraqesin oferta si "bashkim operatorësh".

IV. VLERËSIMI I SJELLJES SË NDËRMARRJEVE

21. Vlerësimi i sjelljes së ndërmarrjeve në tregun e prokurimit publik përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore, është realizuar bazuar në metodologjinë e OECD "*Mbi luftimin e marrëveshjeve të ndaluara në oferta në prokurimet publike*".

22. Gjatë procedurës së hetimit paraprak u kryen inspektime të njëkohshme pranë ndërmarrjeve të mësipërme ku u mbajtën proces-verbalet përkatëse të inspektimit dhe të marrjes së shpjegimeve. Gjatë procedurave të inspektimit nuk u gjetën evidenca direkte që

të provonin ekzistencën e bashkëpunimit, ose marrëveshjeve të ndaluara midis ndërmarrjeve nën hetim.

23. Për mbledhjen e fakteve dhe të dhënave të nevojshme në lidhje me hetimin u kërkua informacion nga ndërmarrjet nën hetim si edhe nga ARRSH, i cili u depozitua pranë Autoritetit të Konkurrencës.
24. Për vlerësimin e sjelljes është shqyrtuar i gjithë dokumentacioni i paraqitur nga ndërmarrjet, dokumentacioni i administruar nga autoriteti kontraktor ARRSH, dokumentacioni i administruar nga inspektimet, meqenëse gjatë inspektimeve të befasishme të realizuara në ndërmarrjet pjesëmarrëse në këtë procedurë prokurimi, nuk u gjet asnjë evidencë direkte që të vërtetonte bashkëpunimin në përgatitjen e ofertave në procedurat e prokurimit publik.
25. Gjatë vitit 2015 janë zhvilluar dy procedura prokurimi në tregun e përmirësimit, rifreskimit të sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimit të sigurisë rrugore. Në këto procedura kanë qenë pjesëmarrës ndërmarrjet nën hetim: "R.S & M" sh.p.k; "I.D.K - Konstruksion" sh.p.k; "Jubica" sh.p.k dhe "RSM Company" sh.p.k. Për vlerësimin e sjelljes së tyre nëse jemi para skemave të marrëveshjeve në oferta, është bërë analiza më e thelluar e pjesëmarrjes së tyre në prokurimet.

IV.1 Procedurat e prokurimit zhvilluar gjatë vitit 2015

IV.1.1 Procedurat e prokurimit Loti I, viti 2015

26. Procedura me objekt: "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale /horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore – vazhdimi, loti 1", me fond limit: 868,942,476.15 lekë (pa tvsh) zhvilluar më datë 09.09.2015 ku kanë marrë pjesë: bashkimi i operatorëve "RS&M & IDK – Konstruksion" me një ofertë me vlerë 839,799,584.4 lekë pa TVSH; dhe RSM Company me një ofertë me vlerë 685,315,434.56 lekë pa TVSH.
27. Në këtë procedurë prokurimi, oferta fituese është bashkimi i operatorëve "RS&M & IDK – Konstruksion", me vlerë oferte me 96.65% të fondit limit, ndërsa RSM Company është paraqitur me 78.87% të fondit limit. Ofertuesi RSM Company shpk, nuk ka paraqitur dokumentet ne perputhje me kriteret e dhena ne dokumentet e tenderit dhe për këtë arsye është skualifikuar.
28. Nga analiza e dokumenteve te disponueshme nuk u gjeten evidenca direkte bashkëpunimi midis ndërmarrjeve ofertuese, nuk rezultuan shenja të ngjashme në përgatitjen e dokumenteve, si dhe nuk u konstatua ekzistenca e skemave të marrëveshjeve në oferta (oferta e mbuluar dhe oferta e përmbajtur). Nga vlerësimi i preventivëve nuk rezulton që ofertat nga të dy ofertuesit të kenë shifra të njëjta të caktuara për artikuj të caktuar, ose ndonjë % e njëjtë në formimin e çmimit të ofertës.

IV.1.2 Procedurat e prokurimit Loti II, viti 2015

29. Procedura e dytë me objekt: "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore – vazhdimi, Loti II", me fond limit 499,836,637 lekë (pa TVSh), zhvilluar më datë: 07.09.2015 kane marre pjese: "Jubica" me një ofertë me vlerë 484,339,653 lekë pa TVSH dhe RSM Company me një ofertë me vlerë 393,932,698.15 lekë pa TVSH. Oferta fituese është ndërmarrja "Jubica" Sh.p.k. me 96.9% të fondit limit, ndërsa RSM Company është paraqitur me 78.81% të fondit limit. Ofertuesi

RSM Company shpk, nuk ka paraqitur dokumentet ne përputhje me kriteret e dhëna ne dokumentet e tenderit dhe për këtë arsye është skualifikuar.

30. Për të vlerësuar sjelljen e ndërmarrjeve në plotësimin e ofertave kemi vlerësuar nëse kemi shënja dhe modele çmimi (ne oferten ekonomike te paraqitur) që tregojnë për marrëveshje në oferta. Operatorët ekonomikë ndërmarrja JUBICA Sh.p.k dhe ndërmarrja RSM Company Sh.p.k kanë diferencë të ndjeshme në çmimin e ofertave. Nga analiza e kësaj oferte nuk rezulton të ketë modele të njëjta çmimi.
31. Bazuar në provat dhe evidencat e analizuar rezulton se: në procedurën me objekt “Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore – vazhdimi, Loti II”, nuk u gjeten evidencë direkte bashkëpunimi midis ndërmarrjeve ofertuese, nuk rezultuan shenja të ngjashme në përgatitjen e dokumenteve, modele të njëjta çmimi, si dhe nuk u konstatua ekzistenca e skemave të marrëveshjeve në oferta (*oferta e mbuluar dhe oferta e përmbajtur*).

IV.2 Procedurat e prokurimit publik të zhvilluara gjatë vitit 2014

32. Për të bërë një vlerësim më të plotë të ndërmarrjeve nën hetim është kërkuar informacion pranë ARRSH për tenderat e zhvilluar me të njëjtin objekt për vitin 2014. Nga ARRSH janë depozituar dokumentet standarde të tenderave përkatës, proces -verbalet e mbajtura lidhur me këto procedura, si dhe formularët e njoftimit të fituesit. Bazuar në dokumentacionin e zotëruar, rezulton se gjatë vitit 2014 janë zhvilluar tre procedura prokurimi si më poshtë:
33. *Procedura me objekt “Përmirësim i sigurisë dhe sinjalistikës rrugore në superstradën Tiranë-Durrës dhe segmentin rrugor Kashar-Rinas”, Loti 1, me Fond Limit 333,248,645 lekë pa tvsh zhvilluar më datë 03 Tetor 2014. Operatorët ekonomik ofertues të kësaj procedure janë: IDK nuk ka paraqitur ofertë ekonomike; “JUBICA & ITE GROUP” me vlerë oferte 329,650,535 lekë pa tvsh. Fitues i procedurës është shpallur operatori ekonomik “JUBICA & ITE GROUP” me vlerë oferte 329,650,535 lekë pa tvsh.*
34. Oferta fituese është bashkimi i operatorëve "JUBICA & ITE GROUP" me 98.92% të fondit limit. Përfaqësues i bashkimit të operatorëve është ndërmarrja Jubica sh.p.k. e cila do të realizojë 66% të vlerës totale të punimeve. Ndërmarrja ITE Group do të realizojë 34% të vlerës totale të punimeve. ARRSH ka vënë në dispozicion dokumentacionin e paraqitur nga ky bashkim operatorësh "JUBICA & ITE GROUP", ndërsa për operatorin I.D.K Konstruksion deklaroi që nuk ka paraqitur dokumenta në sistemin e APP. Duke qenë se nuk ka një ofertë ekonomike të ndërmarrjes “I.D.K Konstruksion” nuk bëhet e mundur analiza e plotë e sjelljes së mundshme antikonkurruese të operatorëve pjesëmarrës.
35. *Procedura e prokurimit me objekt “Përmirësim i sigurisë dhe sinjalistikës rrugore në superstradën Tiranë-Durrës dhe segmentin rrugor Kashar-Rinas, Loti 2 (Rrethrrrotullimi i Doganës-Mbikalimi i Kasharit)”, me fond limit: 247,972,471 lekë pa tvsh, zhvilluar me datë 19 Nëntor 2014. Në këtë procedurë prokurimi kanë paraqitur ofertat e tyre ekonomike operatorët: “ALB BUILDING dhe RS&M” me vlerë oferte 220,672,851 lekë pa tvsh dhe “I.D.K KONSTRUKSION” me vlerë oferte 245,918,033 lekë pa tvsh.*
36. Fitues i procedurës është shpallur operatori ekonomik “I.D.K KONSTRUKSION” me vlerë oferte 245,918,033 lekë pa tvsh, pasi bashkimi i operatorëve ekonomik “ALB BUILDING dhe RS&M” është s’kualifikuar pasi RS&M është tërhequr nga bashkimi operatorëve.

37. Me shkresën nr. 6/1 prot., datë 04.02.2016, Autoriteti Rrugor Shqiptar ka vënë në dispozicion dokumentacionin për procedurat e prokurimit objekt hetimi. Në dokumentacionin për objektet e vitit 2014 nuk janë dokumentat e operatoreve ofertues. Në vijim të takimeve të zhvilluara me APP dhe ARRSH ju kërkua kësaj të fundit të na mundësojë aksesin në dokumentet e procedurave të prokurimit. ARRSH hapi një llogari audituesi në emër të Autoritetit të Konkurrencës për të bërë të mundur shkarkimin e dokumentacionit të paraqitur nga ofertuesit në këto procedura prokurimi. Pas hyrjes në sistemin e APP me anë të “emër përdoruesi” dhe “password-in” përkatës, të vënë në dispozicion nga ARRSH nuk u bë i mundur aksesimi i procedurave të vitit 2014 të cilat rezultojnë të arkivuara dhe si të tilla nuk mund të aksesohen me nje llogari audituesi.
38. Tërheqja e “RS & M” nga bashkimi i operatorëve duke çuar në skualifikim të ofertës së paraqitur nga ky bashkim të krijon përshtypjen që “RS & M” nuk e ka marrë në konsideratë ofertën e tij deri në fund, duke u përmbajtur nga oferta. Në mungese të dokumentacionit është e pa mundur analiza e plotë e sjelljes së mundshme për skemat e marrëveshjes nga ana e “RS & M” me qëllim shpalljen fitues të I.D.K Konstruksion.
39. *Procedura e prokurimit me objekt “Plotësim-Rifreskim i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësim i sigurisë rrugore”, me fond limit 373,332,561 lekë pa TVSH zhvilluar më datë 25 Qershor 2014. Lidhur me këtë procedurë ka bërë ankesë operatori ekonomik “I.D.K Konstruksion” sh.p.k (ankesa është paraqitur jashtë afateve të përcaktuara nga ligji). Për këtë procedurë prokurimi kanë paraqitur ofertat e tyre ekonomike operatorët: “ADRIATIKA SRL” me vlerë oferte 316,733,583 lekë, pa TVSH; “R.S & M sh.p.k” me vlerë oferte 355,242,138.6 lekë pa TVSH. Operatorët ekonomik “I.D.K Konstruksion” dhe “SHYQYRI LATOLLARI” nuk kanë paraqitur dokumentacion në sistem. Operatori ekonomik “ADRIATIKA SRL” është s’kualifikuar pasi nuk plotëson kriteret e kërkuara në dokumentet e tenderit. Fitues i procedurës është shpallur operatori ekonomik “R.S & M sh.p.k” me vlerë oferte 355,242,138,6 lekë pa TVSH. Oferta fituese është operatori RS&M SHPK” me 95.15% të fondit limit dhe operatori tjetër i s’kualifikuar është “ADRIATIKA SRL” me 84,84% të fondit limit.*

Si konkluzion:

40. Në përfundim të inspektimeve të njëkohshme nuk u gjetën evidenca direkte ose të tërthorta, të cilat mund të provojnë bashkëpunimin e këtyre ndërmarrjeve në këto procedura prokurimi.
41. Vlerësimi i sjelljes së ndërmarrjeve, në tregun e prokurimit publik "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore" është realizuar bazuar në metodologjinë e OECD "Mbi luftimin e marrëveshjeve të ndaluara në oferta në prokurimet publike". Nga analiza e dokumenteve të disponueshme për të dy lotët nuk u gjetën evidenca direkte bashkëpunimi midis ndërmarrjeve ofertuese, nuk rezultuan shenja të ngjashme në përgatitjen e dokumenteve, si dhe nuk u konstatua ekzistenca e skemave të marrëveshjeve në oferta (oferta e mbuluar dhe oferta e përmbajtur).
42. Kriteret ekonomike, financiare dhe teknike që parashikon ligji dhe rregullat e prokurimit publik për pjesëmarrjen në procedurat e prokurimit publik, synojnë të stimulojnë pjesëmarrjen e biznesit të vogël dhe të mesëm dhe të mundësojë një konkurrim të paanshëm dhe të hapur ndërmjet të gjithë ofertuesve. Por fondi limit për procedurat e prokurimit nën hetim, megjithëse mund të vendoseshin ndërmjet një intervali vlerash të ulët

e të lartë monetar, paraqitet me vlerat më të larta. Kjo përbën edhe një nga arsytet që pjesëmarrja në këto procedura prokurimi është e ulët pasi kriteret ekonomike, financiare dhe teknike janë të vështira për tu përmbushur nga operatorët e vegjël dhe të mesëm.

43. Autoriteti kontraktor në hartimin e kriterëve për kualifikim në zbatim të Ligjit për Prokurimin Publik (i ndryshuar) përdor "standard të dyfishtë". Kështu në përcaktimin e afatit kohor për dorëzimin e ofertës përdor afatin minimal të përcaktuar në nenin 43 (pika 5 dhe 8) të LPP, duke mos ju lënë mjaftueshëm kohë operatorëve ekonomik ndërkombëtarë në përgatitjen e ofertave. Fondi limit shumë i lartë sjell vendosjen e kriterëve ekonomike-financiare dhe teknike të larta duke i vendosur operatorët ekonomik në vështirësi për t'i plotësuar si rezultat vendosjen e tyre në kushte të pa favorshme konkurrence. Kjo mënyrë e vendosjes së kriterëve ka çuar në mungesë të konkurrencës (neni 73 i LPP), duke sjellë vazhdimin e procedurës vetëm me një ofertë të vlefshme, si dhe duke drejtuar ndërmarrjet të paraqesin oferta si "bashkim operatorësh".
44. Në këndvështrimin e konkurrencës paraqitja e ofertave nga grupe operatorësh ekonomikë, rrit bashkëpunimin midis ofertuesve konkurrent në një treg të caktuar, duke rritur mundësitë e komunikimit mes tyre në vazhdimësi, për vetë natyrën e vazhdueshme të prokurimeve, si dhe marrëdhëniet e bashkëpunimit midis tyre para dhe pas shpalljes së ofertës fituese, karakteristikë kjo e cila ndihmon marrëveshjet në oferta.
45. Me qëllim zbutjen e kriterëve kualifikuese dhe shmangien sa më shumë të jetë e mundur të pjesëmarrjes me bashkim operatorësh në prokurimin objekt-hetimi, marrjen e përgjegjësive direkte nga një operator ekonomik, si dhe konkurrimin në mënyrë të pavarur të operatorëve, mënyra më e drejtë për të rritur mundësitë e pjesëmarrjes në prokurime të operatorëve të vegjël e të mesëm, si dhe njëkohësisht rritjen e konkurrencës midis tyre është zhvillimi i procedurave në disa lote (segmente më të vogla) në kuptim të ligjit për prokurimin publik.
46. Në procedurën me objekt "Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale /horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore - vazhdimi, loti 1 dhe loti 2" zhvilluar në vitin 2015, rezultoi se: për lotin 1, oferta fituese është bashkimi i operatorëve "RS&M & IDK - Konstruksion", me vlerë oferte me 96.65% të fondit limit, ndërsa RSM Company është paraqitur me 78.87% të fondit limit; për Lotin 2 oferta fituese është ndërmarrja "Jubica" Sh.p.k. me 96.9% të fondit limit, ndërsa RSM Company është paraqitur me 78.81% të fondit limit.
47. Nga vlerësimi i preventivëve nuk rezultoi që ofertat nga të dy ofertuesit të kenë shifra të njëjta të caktuara për artikuj të caktuar, ose ndonjë % të njëjtë në formimin e çmimit të ofertës, si dhe nuk vihet re ndonjë lidhje në formimin e çmimit të ofertave të përgatitura nga të dy operatorët fitues të dy loteve. Vihet re që, ndërmarrjet "RS&M" "Jubica", dhe "IDK - Konstruksion", fitojnë kryesisht dhe kanë një ruajtje të pjesëve të tregut me ndryshime të vogla për periudhën 2014-2015;
48. Bazuar në procedurat e zhvilluara në tregun objekt hetimi për vitet 2014-2015 vihet re një numër i vogël operatorësh aktivë në këtë treg. Konkretisht në dy procedura të vitit 2015 janë 4 pjesëmarrës, ndërsa në vitin 2014 në tre procedura prokurimi janë 7 pjesëmarrës. Ky konkluzion është i mbështetur edhe nga përfaqësuesit e ARRSH, të cilët gjatë takimit të zhvilluar deklaruan se: numri i operatorëve që operojnë në këtë treg është i vogël pasi janë të pakët operatorët që kanë kapacitetet e duhura për të marrë pjesë në këto procedura.

49. Ndërmarrjet në tre raste nga 5 procedura në total marrin përsipër një ofertë të përbashkët me bashkim operatorësh si Jubica&ITE Group, "Alb Building" & "RS&M" RS&M &IDK - Konstruksion" edhe pse njëri prej tyre mund ta realizonte ofertën i vetëm. Ky bashkim midis ofertuesve konkurrent në këtë treg rrit mundësitë e komunikimit mes tyre.
50. Nga shqyrtimi i dokumentacionit lidhur me dy lotet e procedurave të vitit 2015 dhe 3 procedurave të vitit 2014 rezulton se ndërmarrjet fituese në të 5 lotet kanë qenë shumë pranë fondit limit (95.15% deri 99.17%).
51. Afërsia kaq e madhe me fondin limit e ofertave fituese shpjegohet me faktin se zërat e preventivit të çmimeve janë bërë sipas manualit të çmimeve, miratuar me VKM nr. 629 datë 15.07.2015 "Për miratimin e manualit teknik të çmimeve të punimeve të ndërtimit dhe analiza teknike e tyre" dhe çmimet e zërave të punimeve, të përcaktuara në manualin teknik, sipas VKM 629, janë orientuese dhe referuese, ato janë përdorur në përcaktimin e fondit limit nga ARRSH.
52. Pas vlerësimit të gjithë dokumentacionit të administruar gjatë procedurës hetimore si: dokumentacioni i dorëzuar nga ndërmarrjet ofertuese në procedurën e prokurimit objekt-hetimi dhe dokumentacionit të administruar gjatë inspektimeve të realizuara në selitë e ndërmarrjeve nën hetim, rezulton se nuk u konstatuan elementë të bashkëpunimit të ndërmarrjeve në përgatitjen e ofertave, në procedurat e prokuruese në tregun e prokurimit publik, me objekt "Përmirësimin, rifreskimin i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore", të parashikuara në nenin 4 të ligjit.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, në zbatim të nenit 24, shkronja d, si dhe nenit 43, pika 5 dhe neni 70, pika 2 të Ligjit nr.9121, datë 28.7.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës", (i ndryshuar), si dhe në nenin 12 të Rregullores "Për funksionimin e Autoritetit të Konkurrencës".

V E N D O S I:

- I. T'i rekomandojë Autoritetit Rrugor Shqiptar:
- 1) Hartimin e procesit të prokurimit në mënyrë të tillë që të nxitet pjesëmarrja e operatorëve të vegjël e të mesëm ekonomik dhe operatorëve të huaj, si:
 - a. Të zvogëlohet madhësia e loteve për të rritur mundësinë e pjesëmarrjes së sa më shumë operatorëve në proceset e prokurimeve.
 - b. Të shmanget sa më shume të jetë e mundur bashkimi i operatoreve si një faktor që rrit mundësinë e bashkëpunimit afatgjatë në dëm të konkurrencës.
 - c. Përcaktimi i afateve kohore të përshtatshëm për përgatitjen e ofertave, në përputhje me natyrën e objektit të prokurimit dhe vlerën e kontratës që do të prokurohet, në veçanti kur në pjesëmarrje mund të përfshihen edhe operatorë të huaj.

- II. Mbylleten e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e prokurimit publik me objekt “Përmirësimi, rifreskimi i sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësimi i sigurisë rrugore”, pasi nuk u vërtetua ekzistenca e një marrëveshje të ndaluar në shkelje të nenit 4 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” (i ndryshuar).
- III. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi dhe njoftimin e palëve.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Servete GRUDA

Koço BROKA

Iva ZAJMI

Eduard YPI

(_____)
Zv/Kryetar

(_____)
Anëtar

(_____)
Anëtar

(_____)
Anëtar

Lindita MILO (LATI)

K R Y E T A R